

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

Одеського державного університету

внутрішніх справ

доктор юридичних наук, професор

Максим КОРНІЄНКО

16»

09

2025 р.

ВИСНОВОК

**Одеського державного університету внутрішніх справ щодо дисертації
Посторонки Інни Георгіївни на тему: «Муніципалізм як концепт:
загальнотеоретичне дослідження», поданої на здобуття ступеня доктора
філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»**

ВИТЯГ

з протоколу засідання кафедри адміністративно-правових дисциплін Інституту права та безпеки Одеського державного університету внутрішніх справ № 18 від 03 вересня 2025 року щодо проведення публічної презентації та обговорення наукових результатів дисертації аспірантки Одеського державного університету внутрішніх справ Посторонки Інни Георгіївни на тему: «Муніципалізм як концепт: загальнотеоретичне дослідження».

ГОЛОВУЮЧА: доктор юридичних наук, професор Денисова Аліна Володимирівна.

ПРИСУТНІ:

Корнієнко М.В. доктор юридичних наук, професор,

Денисова А.В. доктор юридичних наук, професор,

Ярмакі Х.П. доктор юридичних наук, професор,

Підпала І.В. доктор юридичних наук, професор,

Калаянов Д.П. доктор юридичних наук, професор,

Баранов С.О. кандидат юридичних наук, доцент,

Сірко В.С. кандидат юридичних наук, доцент,

Берендеева А.І. кандидат юридичних наук, доцент,

Жильцов О.Л. кандидат юридичних наук,

Клейман М.Ю. кандидат юридичних наук,

Терлецький А.В. доктор філософії

Домброван Н.В. кандидат юридичних наук, доцент,

Медведенко Н.В. кандидат юридичних наук, доцент,

Теслюк І.О. кандидат юридичних наук

З присутніх - 5 докторів наук, 1 доктор філософії та 8 кандидатів наук фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення наукового дослідження аспірантки Одеського державного університету внутрішніх справ Посторонки Інни Георгіївни на тему: «Муніципалізм як концепт: загальнотеоретичне дослідження», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» з метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Робота виконана в Одеському державному університеті внутрішніх справ.

Науковий керівник: Швець Дмитро Володимирович., заслужений працівник освіти України, доктор юридичних наук, професор.

Посторонка Інна Георгіївна, народилася 30 січня 1983 року у селі Новосафронівка, Миколаївського району, Миколаївської області.

Громадянка України.

У 2000 році закінчила загальноосвітню школу I-III ступенів з відзнакою.

У 2000 році вступила до Одеського національного політехнічного університету, який у 2005 році закінчила і отримала диплом спеціаліста за спеціальністю "Технологія фармацевтичних препаратів" та здобула кваліфікацію технолога-фармацевта.

У 2016 році закінчила Одеський державний університет внутрішніх справ і здобула ступінь магістра за спеціальністю "Правознавство", здобула кваліфікацію юриста.

В грудні 2011 року призначена на посаду секретаря судових засідань Одеського апеляційного адміністративного суду.

З листопада 2014 року по жовтень 2018 року призначена на посаду помічника судді Одеського апеляційного адміністративного суду.

З жовтня 2018 року по теперішній час займає посаду помічника судді П'ятого апеляційного адміністративного суду.

вересня 2023 року наказом від 31.08.2023 №211 о/с зарахований до докторантури та аспірантури Одеського державного університету внутрішніх справ.

Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Одеського державного університету внутрішніх справ (протокол № 2 від 23 вересня 2024 року).

Освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» завершив 17.01.2025 року.

Здобувач має 8 наукових публікацій, серед яких 4 наукових статей, опубліковані в юридичних фахових виданнях України та 1 наукова стаття опублікована в іноземному періодичному виданні, затверджених наказом МОН України, 3 тези доповідей на науково-практичних конференціях.

СЛУХАЛИ:

Доповідь Посторонки І.Г. про результати виконаного наукового дослідження на тему: на тему: «Муніципалізм як концепт: загальнотеоретичне дослідження». Здобувач ознайомив присутніх зі структурою дисертації,

обґрунтував актуальність обраної теми дослідження. Дисертаційне дослідження спрямоване на всебічний розгляд проблематики муніципалізму в Україні є доктринально та теоретично обґрунтованим, соціально й нормативно детермінованим, а також безперечно актуальним.

Одним з найважливіших досягнень людства і могутнім фактором розвитку людської цивілізації виступає місцеве самоврядування, що як самоорганізація, самоідентифікація, самодіяльність і саморозвиток людини, її груп та асоціацій сформувала феноменологію муніципалізму, як явище, форму екзистенції, повсякденну діяльність в локальному соціумі, відповідні її свідомість і психологію та соціальну цінність. Самоорганізація як процес, в ході якого створюється, відтворюється чи удосконалюється організація складної динамічної системи у вигляді локального соціуму, що детермінує, формує, репрезентує, актуалізує та об'єктивує створення, існування та функціонування локальної людської спільноти – територіальної громади, й обумовлює, по великому рахунку, існування людської цивілізації, в основі якої лежить людина з її повсякденними потребами, устремліннями, інтересами, які вона реалізує в процесі своєї життєдіяльності.

Становлення соціально-поведінкових смислів та наративів, а також концептів і нормативної основи місцевого самоврядування як найважливішого прояву феноменології муніципалізму, об'єктивують та актуалізують, а також контекстуалізують проблематику визначення історичних цивілізаційно-локальних підходів до його розуміння та визначення з метою формування уявлення про виникнення, розвиток, вдосконалення й трансформацію парадигми муніципалізму та зростання його ролі і значення на чотирьох рівнях публічного управління – локальному, регіональному і загальнодержавному, – в умовах демократичної правової державності та універсальному рівні, – в умовах глобалізаційних та інтеграційних тенденцій у світі.

Додаткова актуалізація розв'язання проблематики муніципалізму в Україні пов'язана з необхідністю врахування загальноприйнятих міжнародних стандартів та стандартів Європейського Союзу в частині функціонування органів місцевого самоврядування. Відсутність комплексного теоретичного дослідження, якого було би присвячено концепту муніципалізму в Україні на тлі світового досвіду, також негативно впливає на сприйняття муніципальної влади, а отже є негативним фактором на шляху визнання України як правової та соціальної держави.

У муніципально-правовій теорії, науковці обмежувалися розглядом загально-теоретичних аспектів місцевого самоврядування, які протягом останнього часу фактично не оновлювалися, із приділенням особливої уваги компетенційно-організаційним засадам муніципальної влади та її проявам. Таким чином, відсутність достатніх доктринальних напрацювань, наявні практичні потреби євроінтеграції обумовили актуальність теми, а також необхідність доктринального пошуку науково аргументованих пропозицій, рекомендацій у частині виокремлення та детермінації сучасного стану муніципалізму в Україні.

У ході дослідження зроблено висновки щодо сутності історичного підходу до розуміння становлення та розвитку муніципалізму, а саме: а) становлення

історичних форм муніципалізму (міста-поліси Стародавньої Греції та муніципії Стародавнього Риму) напряду пов'язано з первинними процесами формування державності; б) становлення і розвиток історичних форм муніципалізму логічно і адекватно відображають особливості становлення демократичних форм публічного управління через самоорганізацію людини на різних етапах становлення феноменології загальної і національної державності; в) феноменологія муніципалізму виступала суттєвим детермінантом та каталізатором демократичних державницьких процесів та завдяки своїм нормативним настановам сприяла формуванню демократичних засад правотворення.

Вперше запропоновано введення у науковий обіг нових соціологічних та нормативних підходів до визначення ролі і значення муніципалізму, що проявляється у вигляді існування державно-правового та конституційно-нормативного інституту місцевого самоврядування, як рівня публічної влади та специфічної сфери прояву її децентралізації.

Доведено, що в процесі становлення, розвитку та вдосконалення демократичної правової державності феноменологія муніципалізму займає вагоме місце, що виступає іманентною ознакою наведених процесів, які: 1) напряду пов'язані з існуванням та функціонуванням людини в умовах локальної демократії у вигляді місцевого самоврядування; 2) діють в межах локальної територіальної людської спільноти; 3) відображаються в філософському стані повсякденності; 4) мають прояв в умовах здійснення людиною свого життєвого циклу; 5) закріплюються в нормативному просторі; 6) реалізуються на основі конституційно-правового статусу, тобто прав, свобод і обов'язків людини і громадянина.

Встановлено, що феноменологія сучасного муніципалізму є іманентною феноменологією іншої, більш масштабної багаторівневої та полісемічної феноменології, що виступає одночасно: а) і телеологічною домінантою розвитку держави і права, і б) метою соціально-політичного розвитку суспільства, в якому буде гарантована.

Специфіка та цінності західного муніципалізму та їх роль на пострадянському правовому просторі опосередковано тим, що: 1) останні виникали та формувались на основі міського самоврядування (об'єктно-ідентифікаційний критерій); 2) їх поява стала результатом колективних дій, практики, рішень, що приймалися всіма членами громади, в їх інтересах, від їх імені та з метою вирішення найважливіших і актуальних питань міського життя (комунікативно-інтерсуб'єктивний критерій); 3) їх результатом стало формування відповідних поведінково-діяльнісних настанов кожної людини, її груп та асоціацій, що існували, функціонували та розвивалися в умовах міського самоврядування (організаційно-формалізуючий критерій); 4) такі поведінково-діяльнісні настанови не тільки запозичувались іншими членами та інституціями локального територіального соціуму, а й передавались у спадок іншим поколінням міських жителів та їх асоціацій, укореняючись у повсякденну поведінку і стаючи їх обов'язковими формами і нормами (проспективно-спадковий критерій); 5) вони детермінували основоположні засади соціалізації людини і локальному соціуму – тобто, виникнення і

формування відповідної системи інтересів, що в перспективі трансформувались у відповідні поведінкові настанови (атитюди), в тому числі й правові, а також відповідні практичні форми життєдіяльності (габітуси), що виникали на основі реалізації відповідних атитюдів, в тому числі й правові (критерій пристосування в локальному соціумі); б) вони розвивались по такій суб'єктно-предметній схемі: «первісна община у стародавньому світі» – давньогрецькі міста-поліси – давньоримські міста-муніципії – міста феодального періоду розвитку суспільства – середньовічні міста, що керувались Магдебурзьким правом – міста-муніципалітети постреволюційної (Нові часи) та наполеонівської (постнаполеонівської) Європи – міста-муніципалітети Новітніх часів – сучасні муніципалітети об'єднаної Європи (історико-ретроспективний критерій).

Обґрунтовано тезу щодо ролі і значення територіальної громади у процесі виникнення і функціонування феноменології муніципалізму, що має прояв у: 1) наявності в них конституційної правосуб'єктності; 2) позиціонуванні як первинного суб'єкта місцевого самоврядування; 3) наявності низку прав, що дає змогу виступати важливим суб'єктом конституційно-правових та муніципально-правових відносин, а також впливати на діяльність органів місцевого самоврядування, що фактично підзвітні, прямо або опосередковано формуються територіальною громадою, діють від її імені та в її інтересах.

Набули подальшого розвитку положення щодо визначення організаційних засад муніципалізму в широкому аспекті та віднесення до них питань системної властивості на національному і міжнародному рівнях, а саме: а) на національному – формування суб'єктності територіальної громади як первинних осередків людської цивілізації із виокремленням пріоритетних напрямів їх розвитку; формування системи місцевого самоврядування і насамперед власної компетенційно-нормативної бази представницьких і виконавчих органів; забезпечення міцної ресурсної бази; забезпечення реалізації завдань діджиталізації; забезпечення раціонального управління ландшафтами; формування кадрового складу муніципальної служби; організація локально-приватного партнерства тощо; б) на міжнародному рівні – формування системи міжнародних правових стандартів у вигляді відповідних норм, що містяться в міжнародних договорах профільного характеру; розширення міжнародної договірної бази та її вдосконалення (міжрегіональний, універсальний рівні); нормативізація можливостей в сфері економічної діяльності (наприклад, міжнародне кредитування, міжнародний банківський, інвестиційний, технологічний сектори) тощо.

Запропоновано визначення поняття «легалізаційна діяльність в сфері муніципалізму» в механістичному розумінні як технологічний процес, що здійснюється у відповідних організаційних та організаційно-правових формах на основі використання процедурно-процесуальних складових. При цьому, феноменологія муніципалізму як суттєва конституційна цінність національного і глобального конституціоналізму – втілюється саме за рахунок нормативно-технологічного процесу легалізаційної діяльності, його належного нормативно-організаційного і нормативно-технологічного супроводження і забезпечення.

У ході дослідження міжнародно-правового виміру феноменології муніципалізму та його значення для розвитку місцевого самоврядування, встановлено, що міжнародно-правовий вимір муніципалізму складають відповідні нормативно-правові блоки: а) міжнародно-правовий договірний блок; б) блок міжнародних правових стандартів; в) блок національних законів, що містять в собі трансформаційні норми міжнародного права по результатах дії механізму національної імплементації; г) блок норм, що регламентують і регулюють міжнародне співробітництво муніципальних органів; д) блок нормативних актів, що приймаються міжнародними міждержавними (в межах ООН), міжурядовими та неурядовими інституціями – в межах їх компетенційно-статутних повноважень, або блок документів, що приймаються ними також в межах своїх статутних повноважень, але таких, що не мають нормативної сили та відносяться до актів т. зв. «м'якого права» (soft law).

Обґрунтовано визначення «муніципальної реформи» як специфічної телеологічно обумовленої законодавчої (законопроектної + законотворчої) діяльності органів публічної влади з реновації локального соціуму у вигляді територіальної громади, що існує і функціонує в сфері місцевого самоврядування в умовах повсякденності з метою втілення основоположних засад муніципалізму.

Аргументовано наявність процесуально-процедурний ланцюжку, що володіє телеологічним супроводженням та функціонально-динамічними настановами реалізації та може бути відображений наступним чином: «основоположні засади (принципи) муніципалізму», – що лежать в основі «державної муніципальної правової політики», та – які втілюються в життя завдяки «муніципальному реформуванню».

В якості напрямків, що потребує організаційно-нормативного супроводження і забезпечення, запропоновано вважати: а) «основоположні засади (принципи) муніципалізму» – відіграють роль первинного предмета-об'єкта, що повинен бути втілений в повсякденну діяльність ОМСВ держави, що визнає, легалізує, охороняє, захищає такі профільні принципи, сприяє їх практичній реалізації (предметно-об'єктний фактор – авт.); б) «державна муніципальна правова політика» – виконує роль основоположного організаційного засобу і стратегічного нормативно-планового феномену, де закріплюються основоположні засади майбутнього реформування інституту місцевого самоврядування в державі, – через відповідну реалізацію системи конкретних заходів, з вказівкою на їх сутність та телеологічні домінанти, виконавців та строків виконання (системно-проспективний фактор – авт.); в) «муніципальне реформування» й є власне муніципальною реформою, тобто сукупністю організаційної та нормативної діяльності законодавчої властивості, що реалізує наведені заходи державної муніципальної правової політики через відповідну діяльність органів виконавчої влади, за рахунок використання ними управлінсько-інструментальних і технологічно обумовлених концептів, принципів, методів, заходів, норм тощо, що мають за мету практичне створення нової муніципальної реальності, що базується на оновленому законодавстві – а на практиці на основоположних засадах муніципалізму (інструментально-парадигмальний фактор – авт.).

ПІДПАЛА І.В., доктор юридичних наук: У Розділі 1 розглянуто теоретико-історичні засади феноменології муніципалізму. Хотілось би почути позицію автора щодо зв'язку муніципалізму та формування його феномену з філософією?

ПОСТОРОНКА І.Г.: Дякую за запитання. Феноменологія муніципалізму напряму пов'язана з філософським станом самоорганізації як процесом, в ході якого створюється, відтворюється чи удосконалюється організація складної динамічної системи у вигляді локального соціуму, що детермінує, формує, репрезентує, актуалізує та об'єктивує створення, існування та функціонування локальної людської спільноти – територіальної громади, й обумовлює, по великому рахунку, існування людської цивілізації, в основі якої лежить людина з її повсякденними потребами, устремліннями, інтересами, які вона реалізує в процесі своєї життєдіяльності. Крім того, екзистенційний потенціал муніципалізму, що існує на національному рівні, його поширеність і повсюдність завдяки використанню можливостей локальної демократії демонструє стратегічну, безперервну, іманентну роль муніципально-правових відносин у здійсненні публічно-правового регулювання територіальних людських спільнот та їх значення в організації життєдіяльності їх членів-жителів, причому, і на цьому необхідно акцентувати особливу увагу, такий висновок не є алармістським для існування демократичної правової державності.

ЯРМАКІ Х.П. доктор юридичних наук, професор: У роботі автором використовується критерії встановлення сучасного муніципалізму. Одним із них запропоновано вважати ідеологію муніципалізму. Виникає запитання що собою являє ідеологія муніципалізму на сучасному етапі розвитку суспільних відносин?

ПОСТОРОНКА І.Г.: Дякую за запитання. В даному контексті влучним буде використання категорії «муніципальна ідеологія», яка виступає опорним критеріально-архітектонічним елементом сучасного муніципалізму, створюючи його функціонально-телеологічний базис, бо саме вона: а) лежить в основі його аксіології (фундаментальні цінності муніципальної демократії та прав людини); б) передбачає його онтологію (муніципальна демократія, права людини, муніципальна влада); в) розкриває і вдосконалює його антропологію (людина та її права); г) забезпечує виникнення його психології (відношення людини до фундаментальних цінностей муніципальної демократії та прав людини); г') детермінує його гносеологію (права людини, їх генезис, система, форми вираження, методи та ступінь реалізації і захисту); д) визначає його доктринальну основу та праксеологічну базу (феномен муніципальної влади, в основі якої знаходиться симбіоз муніципально-правової теорії та практики).

БЕРЕНДЄЄВА А.І. кандидат юридичних наук, доцент: При дослідженні ролі територіальної громади при формуванні сучасного муніципалізму автором проведено ґрунтовний аналіз цього зв'язку. Проте, хотілось би почути позицію автора щодо основних причин визнання територіальних громад в якості неповноцінного суб'єкта місцевого самоврядування.

ПОСТОРОНКА І.Г.: Дякую за запитання. Фактично, першопричиною такого трактування, на мою думку, може слугувати відсутність визначення правосуб'єктності територіальних громад в чинному законодавстві. До прикладу,

стаття 6 профільного Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» хоча й визначає територіальну села, селища, міста «первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень», – такий підхід законодавця в переважній більшості залишається декларативним, бо не підкріплюється реальним і ефективним переліком прав і повноважень. Ще одним прикладом, може слугувати декларативність ст. 143 Конституції України, якою передбачено можливість територіальних громад безпосередньо управляти майном, що є в комунальній власності, що в профільному законодавстві не отримало свого подальшого розвитку і належної регламентації.

БАРАНОВ С.О. доктор юридичних наук, професор: З врахуванням запропонованого автором підходу до структуризації міжнародних стандартів місцевого самоврядування, хотілось би почути позицію щодо ролі міжнародних стандартів у формуванні феноменології сучасного муніципалізму.

ПОСТОРОНКА І.Г.: Дякую за запитання. З цього приводу, слід зазначити, що в сучасному міжнародному публічному праві фактично склалась парадигма сприйняття державами міжнародних правових стандартів місцевого самоврядування, що є, з одного боку, основоположними принципами локальної демократії, в яких знайшов узагальнення західний (європейський) досвід муніципальної діяльності та муніципального будівництва, а з іншого – нічим іншим, як цінностями муніципалізму, що повинні бути запозичені пострадянськими державами, що набули державного суверенітету та увійшли в коло незалежних держав-членів їх європейської та міжнародної спільноти.

ДЕНИСОВА А.В. доктор юридичних наук, професор: У Розділі 3 автором звернуто увагу на співвідношення муніципальної реформи з державною муніципальною політикою. Хотілось би почути позицію автора щодо сутності муніципальної політики.

ПОСТОРОНКА І.Г.: Дякую за запитання. Можна констатувати, що якщо в основу державної муніципальної політики покладено засади муніципалізму як перспективних телеологічних домінант, що потрібно досягнути в результаті її практичного втілення на рівні локального соціуму, що існує та функціонує в умовах місцевого самоврядування, в межах територіальної громади в умовах повсякденності, – то таке практичне втілення відбувається через муніципальне реформування за рахунок законодавчої практики парламенту держави. Тобто, державна муніципальна політика виступає основоположним засобом стратегічного нормативно-планового феномену, де закріплюються основоположні засади майбутнього реформування муніципальної влади.

КАЛАЯНОВ Д.П. доктор юридичних наук, професор: Враховуючи наведені автором висновки щодо феноменології муніципалізму, хотілось би почути, які саме детермінанти притаманні сучасному етапові його розвитку.

ПОСТОРОНКА І.Г.: Дякую за запитання. Зростаюча роль муніципалізму і значення феноменології муніципалізму на сучасному етапові вказують на те, що це складова феноменології профільної державності, а також соціальний концепт практичної реалізації прав людини в повсякденному житті. Одночасно, простежується інструментально-технологічний простір, в якому проходить відповідний життєвий цикл людини, що впливає на побудову феноменології муніципалізму. Вирішальним можна вважати й фактор локально-глобального

концепту вирішення територіальною людською спільнотою завдань по реалізації її фертильними суб'єктами репродуктивної функції з метою продовження існування людської цивілізації (співпадання гуманістично-гуманітарних параметрів профільної державності з стратегічними настановами муніципалізму.

Після відповідей на запитання науковців, виступив науковий керівник Швець Дмитро Володимирович., заслужений працівник освіти України, доктор юридичних наук, професор., який надав оцінку дисертанту, як людині грамотній, з науковим мисленням, досвідчену, цілеспрямовану та ініціативну. Посторонка І.Г., вдало зуміла використати свій творчий потенціал і досить ґрунтовно та досконало виконала наукове дослідження.

Завдання, які поставила перед собою Посторонка І.Г., поступово розкриті в дисертації, надано слушні висновки, також в роботі є належна емпірична база.

Посторонка І.Г., цілком сформувалася як науковець, її дисертаційне дослідження на тему «Муніципалізм як концепт: загальнотеоретичне дослідження», представлене на публічній презентації, є завершеною працею, яка має суттєве значення для вітчизняної юридичної науки, а його автор готовий до атестації здобувача ступеня доктора філософії.

Під час наукової дискусії учасниками публічної презентації надано свої думки і міркування, щодо представленого на розгляд дослідження.

КОРНІЄНКО М.В. доктор юридичних наук, професор: Інна Георгіївна виходить на захист із ґрунтовною роботою. Попри складні обставини, у яких перебуває наша держава, надзвичайно важливо, що наука продовжує розвиватися, а здобувачі мають змогу проводити дослідження та виходити на захист. Тема дисертації, присвячена муніципалізму, є надзвичайно актуальною сьогодні й залишатиметься такою у мирний час. Я цілком підтримую цю роботу та щиро бажаю Вам успіху.

ДЕНИСОВА А.В. доктор юридичних наук, професор: Цікава доповідь, Ви добре розкрили тему. Сьогодні в умовах трансформації правової системи України питання муніципалізму особливе значення, адже воно безпосередньо пов'язане із забезпеченням прав і свобод людини. Це дослідження відкриває широкі можливості для подальших ґрунтовних наукових пошуків, зокрема в контексті історико-правових традицій та їхнього впливу на сучасні правові процеси.

КАЛАЯНОВ Д.П. доктор юридичних наук, професор: Інна Георгіївна, сьогоднішній день є одним з основних етапів по проходженню атестації Вашої роботи. Дослідження є завершеним і готовим для подальшої атестації.

СІРКО В.С. кандидат юридичних наук, доцент: дозвольте висловити своє бачення стосовно цієї роботи. Приєднуючись до сказаного раніше, погоджуюся, що тема муніципалізму є сталою та вічною. З огляду на динамічні зміни законодавства, трансформацію правових інститутів та пошук оптимальних підходів до забезпечення реалізації прав людини і громадянина в Україні, особливо в умовах сучасних викликів, дана тематика набуває особливої актуальності. Підтримую Вас і Вашу наукову працю.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Посторонки Інни Георгіївни поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право»

Актуальність дослідження. Одним із потужних чинників розвитку суспільства є місцеве самоврядування як форма самоорганізації, самоідентифікації, самодіяльності й саморозвитку людини, її груп та асоціацій. Саме воно сформувало муніципалізм як багатоаспектне явище політико-правового буття, форму екзистенції, щоденну практику в межах локального соціуму, що охоплює відповідну систему свідомості, психології та соціальної цінності. Самоорганізація – це процес створення, відтворення або удосконалення організації складної динамічної системи у вигляді локального соціуму. Вона детермінує, формує, репрезентує й об’єктивує становлення, існування та функціонування територіальної громади (далі – ТГ). У підсумку саме вона обумовлює існування цивілізації, основою якої є людина з її повсякденними потребами, прагненнями та інтересами, що реалізуються в процесі життєдіяльності.

Становлення соціально-поведінкових сенсів і наративів, а також концептів і нормативної основи місцевого самоврядування як ключового прояву природи муніципалізму об’єктивує, актуалізує та контекстуалізує проблематику визначення історичних і цивілізаційно-локальних підходів до його розуміння. Це, своєю чергою, необхідно для формування цілісного уявлення про виникнення, розвиток, удосконалення й трансформацію парадигми муніципалізму, а також зростання його ролі та значення на чотирьох рівнях публічного управління: локальному, регіональному, загальнодержавному (в умовах демократичної правової державності) та універсальному (в умовах глобалізаційних та інтеграційних тенденцій у світі).

Додаткова актуалізація розв’язання проблематики муніципалізму в Україні зумовлена необхідністю врахування загальноприйнятих міжнародних стандартів і стандартів Європейського Союзу щодо існування місцевого самоврядування (далі – МСВ) та функціонування його органів. Відсутність комплексного теоретичного дослідження, присвяченого концепту муніципалізму в Україні в контексті світового досвіду, негативно впливає на сприйняття муніципальної влади. Це, своєю чергою, є стримувальним чинником на шляху до визнання України як демократичної, правової та соціальної держави.

Отже, дослідження проблематики муніципалізму в Україні є доктринально та теоретично обґрунтованим, соціально й нормативно детермінованим, а також безперечно актуальним.

Слід зазначити, що комплексне дослідження природи муніципалізму в Україні в юридичній науці практично не здійснювалося. Здебільшого наукові розвідки зосереджувалися на аналізі окремих напрямів формування та функціонування конституційно-правового інституту МСВ. Зокрема, становлення та розвиток МСВ вивчали В. Заблоцький, І. Козюра, В. Пархоменко, А. Ткачук та ін. Його фінансово-економічні аспекти досліджено в

працях Ю. Дехтяренка, В. Кравченка, О. Лебединської. Окремі правові питання розглядали М. Баймуратов, Ю. Бальцій, О. Батанов, П. Біленчук, В. Грובה, В. Кампо, А. Коваленко, М. Корнієнко, В. Кравченко, А. Крусян, О. Лазор, М. Орзіх, В. Погорілко, О. Прієшкіна, М. Пухтинський, О. Сушинський та ін. У політичному та політологічному контекстах МСВ досліджували В. Борденюк, І. Дробот, В. Ковальчук, С. Саханенко, О. Яцунська. Його управлінський аспект вивчали В. Авер'янов, П. Ворона, І. Грицяк, В. Куйбіда, Р. Плющ, П. Покатаєв, В. Толкованов, Ю. Шаров. Питання територіального розвитку й управління містом розглядали О. Бобровська, В. Вакуленко, О. Васильєва, І. Дегтярьова, О. Ігнатенко, Т. Кравченко, В. Мамонова, В. Наконечний, М. Орлатій та ін. Проблематику формування муніципальної правової політики в її статусному аспекті досліджував Р. Хван, а в компетенційному супроводженні – Б. Кофман. Міжнародно-правові аспекти локальної демократії стали предметом наукового інтересу В. Могілевського, Д. Мартиновського, О. Стемковської. Водночас такий фрагментарний і вузькоспеціалізований підхід не дозволяє повною мірою виявити визначальну роль муніципалізму як соціально-діяльній та нормативній квінтесенції місцевого самоврядування, що забезпечує статусне становище людини в межах цього інституту. Муніципалізм виступає основоположним організаційним і нормативним засобом існування людини в локальному соціумі – у межах ТГ – у філософському вимірі повсякденності, у процесі реалізації нею свого конституційно-правового статусу. Саме цими міркуваннями зумовлено актуальність репрезентованої теми дисертаційного дослідження, а також її теоретичну й практичну значущість для розвитку сучасної юридичної науки та інституцій муніципалізму в Україні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами темами. Дисертацію виконано відповідно до «Пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності (відповідно до Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11 липня 2001 року № 2623-III (із відповідними змінами та доповненнями, внесеними Законом України від 21 грудня 2023 року № 3534-IX), а також у межах науково-дослідних робіт Одеського державного університету внутрішніх справ «Пріоритетні напрямки розвитку реформування правоохоронних органів в умовах розгортання демократичних процесів у державі (державний реєстраційний номер № 0116U006773) та теми НДР «Забезпечення адміністративно-правовими засобами прав і свобод людини і громадянина в Україні» (0125U001209), що виконується кафедрою адміністративно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ протягом 2025-2030 рр.».

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є формування цілісної наукової концепції, яка розкриває природу муніципалізму як багатоаспектного явища політико-правового буття. В межах цієї концепції обґрунтовуються конституційно-правові аспекти формування та реалізації муніципалізму в його теоретичному і праксеологічному контекстах із визначенням чинників, що впливають на його розвиток в умовах становлення демократичної правової державності.

Досягнення зазначеної мети передбачає вирішення таких наукових завдань:

- простежити еволюцію уявлень про природу муніципалізму в контексті світової та вітчизняної юридичної думки;
- встановити особливості сучасних наукових інтерпретацій поняття «муніципалізм»;
- охарактеризувати муніципалізм як соціальну й правову цінність у системі публічного управління;
- розкрити властивості муніципалізму як чинника розвитку сучасної демократичної правової держави;
- проаналізувати міжнародно-правовий компонент муніципалізму та його значення для розвитку місцевого самоврядування в Україні;
- дослідити особливості легалізації муніципалізму в Україні;
- визначити, у контексті позитивного права України, особливості ТГ як суб'єкта місцевого самоврядування та основи муніципалізму;
- переосмислити роль організаційної діяльності органів місцевого самоврядування в реалізації принципів муніципалізму;
- виявити вплив і значення муніципальної реформи для модернізації муніципалізму в Україні;
- сформулювати та розкрити актуальні напрями вдосконалення правового статусу суб'єктів місцевого самоврядування як детермінанти розвитку демократичної правової державності.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають та розвиваються в процесі існування та функціонування МСВ у демократичній, правовій державі у вигляді муніципалізму.

Предметом дослідження виступає муніципалізм як концепт в його загальнотеоретичному осяганні.

Методи дослідження. Методологічну основу дисертації становить сукупність філософсько-світоглядних, загальнонаукових і спеціально-наукових методів дослідження, спрямованих на об'єктивний аналіз досліджуваного явища.

Насамперед дисертантка керувалася *діалектичним методом* наукового пізнання, який передбачає дослідження явищ і процесів у їх становленні, розвитку, взаємозв'язку та взаємозумовленості. Цей метод пізнання апіорі орієнтує на об'єктивність і всебічність дослідження (розділи 1–3).

Метод діалектичної логіки дав змогу визначити спільне й відмінне в онтологічному осмисленні процесів становлення та взаємодії людини, її соціальних груп і асоціацій, що існують у межах ТГ та функціонують в умовах місцевого самоврядування як форми реалізації локальної демократії – первинного системно-комплексного концепту муніципалізму (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3, 1.4). Крім того, зазначений метод застосовано для виявлення теоретико-доктринальних і практичних підходів до розуміння природи муніципалізму в процесі становлення та розвитку МСВ (підрозділи 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2).

На основі загальнонаукових *методів аналізу і синтезу* простежено еволюцію уявлень про природу муніципалізму в контексті світової та вітчизняної юриспруденції, розкрито особливості сучасних наукових інтерпретацій поняття «муніципалізм», охарактеризовано муніципалізм як

соціальну та правову цінність, а також як детермінанту розвитку демократичної правової державності (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3, 1.4)

Метод сходження від абстрактного до конкретного застосовано для аналізу міжнародно-правового компонента муніципалізму та визначення його значення для розвитку місцевого самоврядування в Україні (підрозд. 2.1). Своєю чергою, *системно-структурний метод* у межах дослідження надав можливість окреслити особливості легалізації муніципалізму в Україні (підрозд. 2.2). Крім того, цей метод було застосовано в теоретичному аспекті для з'ясування ролі організаційної діяльності органів місцевого самоврядування в реалізації муніципалізму в Україні (підрозд. 2.4).

Для визначення ключових соціальних детермінант і нормативних імперативів, що містяться в актуальних питаннях забезпечення місцевого самоврядування конституційним і муніципальним правом держави, застосовано *антропологічний метод*. Завдяки цьому методу сформульовано положення про людиноцентристський і людинорозмірний вимір інституту локальної демократії (підрозділи 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1).

На основі *аксіологічного методу* в дисертації обґрунтовано положення про гуманістично-ціннісні орієнтири муніципалізму та їхнє втілення в практичну площину в процесі муніципальної реформи в Україні. Це здійснюється з метою формування нових суспільних і нормативних пріоритетів муніципалізму в межах людської територіальної спільноти (підрозділи 3.1, 3.2).

Герменевтичний метод застосовано для аналізу сучасних наукових інтерпретацій поняття «муніципалізм» (підрозд. 1.2), а також для розгляду ТГ як суб'єкта місцевого самоврядування та основи муніципалізму в контексті позитивного права України (підрозд. 2.3).

Формально-логічні методи (дедукція та індукція) дали змогу сформулювати висновки щодо об'єктивного зростання ролі та значення інституту МСВ як на рівні внутрішньодержавного розвитку, так і в контексті його участі у глобальних процесах світового соціального поступу (підрозділи 1.2, 1.3; розділи 2 та 3).

Функціональний метод було використано для вивчення діяльності органів публічної влади щодо участі в муніципальному реформуванні та застосування настанов муніципалізму, що перебуває на етапі свого осмислення, формування, формалізації та легалізації (підрозділи 3.1, 3.2).

Окреме значення у дослідженні мав *синергетичний метод*, який дозволив розкрити муніципалізм як детермінанту розвитку демократичної правової державності (підрозд. 1.4).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертаційна робота є комплексним монографічним дослідженням, у якому вперше подано цілісну наукову концепцію, що розкриває природу муніципалізму як багатоаспектного явища політико-правового буття. Його наукова новизна розвивається в наступних науково-теоретичних положеннях, узагальненнях, пропозиціях, що виносяться на захист:

уперше:

аргументовано показано, що муніципалізм, як складне та багатоаспектне явище, котре має в т.ч. юридичну компоненту, котра спирається на

філософський вимір повсякденності, тобто: по-перше, формується та розвивається в умовах ординарного/мирного функціонування державності (безпеки, суспільної злагоди/ соціального консенсусу); по-друге, у стабільних умовах життєдіяльності самої громади, яка забезпечує існування в її межах людини, її соціальних груп та асоціацій;

продемонстровано, що в сучасному міжнародному публічному праві склалася нова парадигма сприйняття демократичними державами міжнародних правових стандартів місцевого самоврядування.

Ці стандарти є основоположними принципами локальної демократії, а тому мають бути сприйняті Україною як цінності муніципалізму в процесі інтеграції її правової системи до загальноєвропейського правового простору;

на підставі аналізу широкого спектру діяльності органів місцевого самоврядування в реалізації принципів муніципалізму встановлено, що в умовах правової та демократичної державності відбувається розширення впливу територіальних громад, соціальних груп та громадськості в цілому на справи публічного значення, внаслідок чого питома вага адміністративної діяльності покладається саме на органи місцевого самоврядування;

доведена необхідність деталізації в Конституції України (ст. 132) положень щодо децентралізації з урахуванням кращих європейських практик, згідно з якими територіальний устрій держави має гарантує децентралізацію публічної влади. Своєю чергою устрій самоврядування не може бути ієрархічним. Такий крок є доцільним, адже аналогічні положення формалізовані в конституціях провідних країн ЄС (Конституції Бельгії 1994 р., Конституції Португалії 1976 р., Федеральної Конституції Швейцарської Конфедерації 1999 р., Конституції Італійської Республіки від 1947 р.);

аргументована потреба в доповненні національного законодавства України у сфері державної регіональної політики відповідними нормами, котрі уточнюють юридичний статус регіональних програм розвитку, стратегій розвитку територіальних громад, стратегічних планів розвитку територіальних громад. Здійснення такого кроку сприятиме термінологічній узгодженості законодавства у сфері державної регіональної політики із законодавством про державні цільові програми.

Реалізація подібного заходу має відбуватися завдяки законодавчому визначенню цілісної системи державних прогностичних та програмних документів, невід'ємним елементом якої є система документів державного стратегічного планування, узгоджених між собою за цілями, пріоритетами, способами вирішення проблем, строками дії тощо;

в контексті вимог правової визначеності, як складової верховенства права, доведена необхідність конкретизації предмету правового регулювання Закону України «Про співробітництво територіальних громад» (преамбула).

До ухвалення вище згаданого Закону організаційно-правові засади співробітництва територіальних громад, принципи, форми, механізми такого співробітництва, його стимулювання, фінансування та контролю вже були унормовані Цивільним кодексом (ст. 142, 169, 172), ст. 28 Закону України «Про місцеве самоврядування.

Отже, предметом правового регулювання Закону України «Про співробітництво територіальних громад», мають бути спільні проекти – комплекси спільних заходів, що здійснюються органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших не заборонених законодавством джерел і спрямовані на соціально-економічний, культурний розвиток територій, тобто положення, котрі зараз становлять зміст п. 3 ст. 1 зазначеного Закону.

удосконалено:

– *наукові уявлення щодо юридичної природи муніципальної ідеології.* Вона виступає опорним критеріально-архітектонічним елементом сучасного муніципалізму, створюючи його функціонально-телеологічний базис. Їй належить виключна роль у:

формуванні фундаментальних цінностей муніципальної демократії та прав людини;

детермінації природи муніципальної влади;

формуванні юридичних механізмів захисту муніципальною владою муніципальної демократії та прав людини;

– *наукові підходи щодо суті поняття «врядування».* Останнє має розумітися як формування і реалізація публічної політики на засадах партнерської взаємодії державної влади, місцевого самоврядування, які створюють сприятливі політико-правові і фінансові передумови, з приватним сектором, що генерує робочі місця і забезпечує доходи, та громадянським суспільством, яке мобілізує внутрішні ресурси задля досягнення пріоритетних цілей суспільного розвитку;

– *наукові положення про те, що організаційні засади муніципалізму (місцевого самоврядування) охоплюють не лише стратегічні напрями становлення й розвитку інституту місцевого самоврядування у його структурно-інституційному, суб'єктно-об'єктному, компетенційно-нормативному, ресурсному та інших контекстах в умовах демократичної правової державності, а й відповідні організаційно-технологічні підходи до їх належної та ефективної реалізації, що ґрунтуються на системній організаційній діяльності органів місцевого самоврядування;*

дістали подальшого розвитку:

наукові підходи щодо розуміння поняття «місцевий розвиток під керівництвом громади (Community-led Local Development)», відповідно до яких вказаний розвиток полягає у розробці та реалізації ініціативною групою місцевих стратегій розвитку за допомогою партнерства та на основі використання місцевого потенціалу, а не запозичених ресурсів. За цих умов проект отримує як політичну підтримку, так і довгострокове фінансування;

наукові твердження, згідно з якими такий чинник муніципалізму, як самостійність і незалежність децентралізованої публічної адміністрації, завжди пов'язаний з правом. Це, своєю чергою відбувається через є визначення у законодавстві про місцеве самоврядування спеціальних переліків функцій і повноважень, що реалізуються відповідними органами самостійно і незалежно від інших органів;

– *наукові висновки щодо унікальності природи* муніципалізму, адже нерідко потреби місцевого розвитку об'єктивно випереджають стан та тенденції розвитку конституціоналізму в Україні та детермінують його.

Зокрема, інститут сільського старости існує в Україні з 2015 р. (введений Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»). З точки зору практичних потреб місцевого самоврядування він вже довів свою ефективність та значущість.

З іншого боку «Основний Закон України» не передбачає можливості запровадження такої посадової особи місцевого самоврядування як сільський староста, а система місцевого самоврядування на рівні територіальних громад включає лише територіальну громаду, сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також органи самоорганізації населення (ч. 3 та ч. 6 ст. 140).

Зважаючи на вказану обставину, ч. 3 ст. 140 Конституції України серед посадових осіб місцевого самоврядування також має передбачати сільського старосту.

Практичне значення одержаних результатів. Сформульовані теоретичні узагальнення, пропозиції та висновки можуть бути використані в процесі законодавчого супроводу та забезпечення існування і функціонування інституту МСВ, а також у межах проведення конституційної й муніципальної реформ в Україні, реформування системи державного регулювання конституційно-правового та муніципально-правового статусу людини (особи), її груп та асоціацій, зокрема:

– під час *науково-дослідної роботи* для подальших наукових розробок щодо дослідження ролі муніципалізму в становленні національної моделі МСВ, а також конституційно-правових аспектів її формування та реалізації, включаючи формування муніципально-правового статусу людини; для вдосконалення конституційно-правового статусу інституту локальної демократії, супроводження й забезпечення цих процесів із залученням міжнародних договірних норм і стандартів у сфері локальної демократії;

– в *освітньому процесі* при викладанні навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Теорія держави і права», «Історія держави та права зарубіжних країн», «Конституційне право України», «Порівняльне конституційне право», «Муніципальне право України», «Порівняльне муніципальне право», «Міжнародне публічне право», «Міжнародний захист прав і свобод людини», «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини», «Право Європейського Союзу», «Право Ради Європи» та ін., а також при розробленні навчальних і навчально-методичних посібників, підручників тощо;

– у процесі *правотворчості* з метою розвитку й вдосконалення національного законодавства у сфері локальної демократії, зокрема втілення нових форм безпосередньої демократії в межах ТГ, які починають активно застосовуватися в європейському і світовому муніципалізмі, а також у національній системі захисту прав людини і громадянина. Це стане можливим завдяки активізації відповідного нормопроєктування, розробленню нових законів, а також внесенню змін і доповнень у чинне профільне національне законодавство;

– у процесі *правозастосування* для розуміння та вдосконалення матеріальних і процесуальних правових норм національного законодавства в профільній сфері, включаючи реалізацію належної конституційно-нормативної суб'єктності ТГ, прав і свобод людини на рівнях локального соціуму і держави, а також процедури імплементації міжнародних зобов'язань держави з питань становлення й розвитку системи МСВ на теренах держави, реалізації прав і свобод людини, уніфікації практики застосування відповідних міжнародних стандартів і національного законодавства у сфері локальної демократії;

– під час *правозахисної та правопросвітницької роботи* для підвищення правосвідомості правової культури, формування муніципальної свідомості і правосвідомості, основоположних засад муніципальної культури жителів – членів ТГ, представників інституцій громадянського суспільства, а також муніципальних службовців, розробників тематичних лекцій, семінарів, інтерактивних занять із цієї тематики для муніципальної громадськості та широких верств населення.

Особистий внесок здобувачки. Дисертаційна робота виконана здобувачкою особисто. Всі висновки, положення та рекомендації, подані в ній, сформульовано на основі особистих досліджень авторки. У дисертації використано праці інших науковців, на які зроблено відповідні посилання.

Апробація результатів дисертації. Результати дисертаційного дослідження презентувалися та обговорювалися на засіданні кафедри адміністративно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ. Основні положення й висновки дисертаційного дослідження було оприлюднено в доповідях на міжнародній та національних науково-практичних конференціях: «Діджиталізація та права людини» (м. Хмельницький, 30 березня 2021 р.); «Незалежність України: права людини та національна безпека» (м. Львів, 21 травня 2021 р.); «Актуальні питання становлення та розвитку сучасного конституціоналізму в Україні» (до 25-ї річниці Конституції України) (м. Одеса, 25 червня 2021 р.); «Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості» (м. Київ, 23 грудня 2022 р.); «Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи» (м. Львів, 12 травня 2023 р.); «Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України» (м. Дніпро, 18 травня 2023 р.); «Питання. Гіпотези. Відповіді: наука ХХІ століття» (Торонто, Канада, 6–7 червня 2023 р.).

Публікації. Основні результати дисертаційного дослідження відображено у п'яти наукових статтях, опублікованих у вітчизняних фахових наукових виданнях, а також у восьми тезах доповідей на міжнародній та всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях.

Структура і обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, логічно структурованих на підрозділи, висновків, списку використаних джерел та додатка. Загальний обсяг роботи становить 232 сторінки, з яких 204 сторінки припадає на основний текст. Список використаних джерел налічує 212 найменувань і займає 24 сторінки.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧКИ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Публікації у фахових виданнях:

1. Посторонка І. Г. Сучасний муніципалізм: теоретико-доктринальні підходи до розуміння, визначення та легалізації. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2021. № 2. С. 105–115. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2021.02.11>.

2. Посторонка І. Г. Феноменологія муніципалізму: до виокремлення структурних блокових елементів. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Право*. 2021. № 2 (3). С. 67–71. DOI: <https://doi.org/10.32342/2709-6408-2021-2-3-7>.

3. Посторонка І. Г. Теоретико-доктринальні засади феноменології муніципалізму. *Публічне право*. 2022. № 2 (46). С. 26–42. DOI: <https://doi.org/10.32782/2306-9082/2022-46-3>.

4. Посторонка І. Г. Надбання та цінності європейського (західного) муніципалізму як конституційні цінності людства і держави та їх сприйняття на пострадянському правовому просторі. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Право*. 2023. № 1 (6). С. 64–81. DOI: <https://doi.org/10.32342/2709-6408-2023-1-6-6>.

5. Посторонка І. Г. Становлення та розвиток феноменології муніципалізму: історичні цивілізаційно-локальні підходи до розуміння та визначення. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 2. С. 107–114. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.2.2021.20>.

Публікації апробаційного характеру:

6. Посторонка І. Г. Муніципалізм в контексті інформаційного (постіндустріального) суспільства. *Діджиталізація та права людини* : зб. тез Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Хмельницький, 30 берез. 2021 р.). Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права ім. Леоніда Юзькова, 2021. С. 280–284.

7. Посторонка І. Г. Питання статусної безпеки людини в муніципальному просторі – просторі місцевого самоврядування в Україні. *Незалежність України: права людини та національна безпека* : зб. матеріалів Першої міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 21 трав. 2021 р.) / Нац. ун-т «Львівська політехніка» ; упоряд. Л. В. Ярмол. Львів : Галицька видав. спілка, 2021. С. 163–166.

8. Посторонка І. Г. Роль Конституції України в становленні феноменології муніципалізму: параметрально-ідентифікаційний вимір. *Актуальні питання становлення та розвитку сучасного конституціоналізму в Україні (до 25-ї річниці Конституції України)* : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 25 черв. 2021 р.) / ред. кол.: М. М. Юрченко, О. В. Мошак. Одеса : ОДУВС, 2021. С. 48–55.

9. Посторонка І. Г. Організаційна діяльність органів місцевого самоврядування та її роль в реалізації організаційних засад феноменології муніципалізму. *Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості* : зб. тез доп. Шостої щоріч. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 23 груд. 2022 р.). Київ, 2022. С. 120–134.

10. Посторонка І. Г. До визначення теоретико-доктринальних засад феноменології муніципалізму. *Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи* : матеріали V Міжпар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 12 трав. 2023 р.) / за наук. ред. проф. О. В. Батанова, доц. Р. Б. Бедрія. Київ ; Львів ; Щецин : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. С. 198–207.

11. Посторонка І. Г. Європейський муніципалізм: до визначення феноменології. *Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України* : матеріали XX наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 18 трав. 2023 р.) / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Дніпро : НТУ ДП, 2023. С. 30–33.

12. Посторонка І. Г. Феноменологія муніципалізму як природна концепція захисту прав і свобод людини. *Людина має право: соціально-гуманітарний дискурс у контексті реформаційних процесів в Україні* : матеріали круглого столу (м. Одеса, 18 листоп. 2021 р.). Одеса, 2021. С. 122–126.

13. Посторонка І. Цінності європейського (західного) муніципалізму як конституційні цінності людства і держави. *Questions. Hypotheses. Answers: Science XXI century* : I International Scientific and Practical Conference (Toronto, June 06–07, 2023). Canada, Toronto : SC. Scientific conferences, 2023. Pp. 12–20.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Посторонки І.Г. на тему: «Муніципалізм як концепт: загальнотеоретичне дослідження».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Посторонки І.Г. відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Посторонки І.Г. на тему: «Муніципалізм як концепт: загальнотеоретичне дослідження» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Головуюча на засіданні
кафедри адміністративно-правових дисциплін
Інституту права та безпеки
Одеського державного університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор

Аліна ДЕНИСОВА